ԱՆՄԱՀՈՒԹՅԱՆ ՃԱՄՓՈՐԴՆԵՐ

ԿԱՐԵՆ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Ծնվել է 1969 թվի հուլիսի 13-ին Երեւանում: 1984-ին ընդունվել է մայրաքաղաքի թիվ 10 դպրոցի հայագիտական թեքումով դասարան: Դեռ դպրոցական էր, երբ Հայաստանի Ազատության Հայ Գաղտնի բանակի «Հայաստան» պաշտոնաթերթի համարները բազմացնելու եւ տարածելու համար 1986-ի ապրիլին հայտնվեց ՊԱԿ-ի շենքում եւ մինչեւ զոհվելը անուշադրության չմատնվեց այդ կազմակերպության կողմից: «Վան» ազգագրական խմբի անդամ էր, աշխատակցում էր հուշարձանների պահպանության եւ վերականգնման վարչությանը:

1987-1989 թթ. ծառայել է խորհրդային բանակում Չիրչիկ Աֆղանստան Վիլնյուս՝ հատուկ նշանակության դեսանտային զորամասերում: Զորացրվելուց հետո 1990-ի հունվարից «Ազգային լեգեոնի» կազմում մասնակցել է Կոռնիձորի, Երասխի, Մեղրիի կռիվներին: Նույն թվի մարտի 22-ին Վարդան Հովհաննիսյանի հետ զոհվել է Հայաստանի հարավային սահմանում: Որոշել էր դառնալ իրավաբան եւ զբաղվել Հայ դատով: Չհասցրեց: Ստեղծագործում էր: Ընթերցողին ենք ներկայացնում Կարենի փոքրիկ պատմվածքներից մեկը:

ՃԱՄՓԱ ԸՆԿԱՎ, ԳՆԱՑ

Աշնանային սառը օր էր: Կամաց իջնում էի այգուց ու չգիտես ինչու, տխուր ու հուզված էի: Ցանկանում էի մենակ լինել, առանձնանալ ամենից ու խորհել միայնակ: Ի՞նչ կար իմ հոգում, ի՞նչն էր ինձ այդքան հուզում ես էլ չգիտեի: Մի պահ հիշեցի մեր հարեւանին՝ սասունցի Մգրեին, որ ութսունվեց տարեկան էր: Ամեն օր արեւածագից հետո էր զարթնում նա ու նայում երկար-երկա՜ր: Եթե այդ րոպեին նայեիր նրա դեմքին, ապա կտեսնեիր, թե ինչպես են բեկվում շուրթերը եւ կարծես աղոթք շշնջում. «Մեռնիմ քո զորության, Մարաթուկ քաղցր սար, դու կատարիր իմ մուրազ, բարձրիկ սար»: Մենակ էր ապրում Մգրեն՝ պատմության դաժան ճանապարհներով անցած մարդը, որն առաջ ունեցել էր մեծ գերդաստան, իսկ այժմ մենակ էր: Սակայն դա չէ, որ տանջում էր նրան, այլ կարոտը, նարոտն առ «Էրգիր»:

Կնստեր տան դիմաց ու կերգեր, կերգեր, որպեսզի ցրեր իրեն պատած դառը հուշը. «Քելէ լաո, քելէ էրթանք մըր էրգիր»: Թողել էր այնտեղ նախնյաց շիրիմները, իսկ հիմա մենակյաց բուի պես կռավում է այս չորս պատերի մեջ: Մի անգամ իմ հարցին, թե ինչն է իրեն տանջում, նա ասաց. «Էրգրի կարոտ ինձ կտանջէ լաո Մարաթուկ բարձր սար իր նարոտով հոգեմաշ կանէ զիս լաո, [illegible]նիմ անոր զորության»:

Մի քանի ամիս անց Մգրեն արդեն «ճամփորդ» էր: Հարեւանները բոլորել էին նրա շուրջը ու նայում էին նրա [illegible], [illegible] աչքերին: Կանչեց ինձ մոտիկ եւ հազիվ շշնջաց. «Էրգիր կերթաս լաո, Մարաթուկ ու նախնյաց շիրիմներ կկանչին [illegible] աչքեր [illegible] նային էնտեղ լաո՛ ու իմ սիրտ թող լինի էնտեղ, լաո՛...»:

Քիչ հետո ճամփա ընկավ: Եվ այդ գիշեր մեր փանիքներին չեղ կաթիլներով սառն անձրեւ իջավ, որ քամին քշում-բերում էր Հայկական Եռապարի բարձունքներից: